No. 129 1833.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Vrijdag den 31 Mei.

LATERE BERIGTEN DER COURANT,

van Donderdag 30 Mei,

behelzende de jongste *Belgische* en *Fransche* Nieuwstijdingen.

BELGIE.

BRUSSEL, den 29sten April.

De dag van morgen op welken de verkiezingen in de onderscheiden groote steden voor de kamer van afgevaardigden moeten plaats hebben, en die bepaaldelijk den uitslag van de ontbinding der vorige en de bijeenroeping eener nieuwe kamer zal doen kennen, wordt met de uiterste belangstelling te gemoet gezien. De organen der onderscheiden partijen blijven dan ook niet in gebreke, bij dezen laatsten min of meer nog beslissenden strijd al het mogelijke aan te wenden, om hunne wederzijdsche kandidaten als de waardigste en voor het land meest verdienstelijke vertegenwoordigers den kiezers aan te bevelen. Hier in Brussel is men daarmede niet het minst in de weer, doch juist door deze uiteenloopende rigting, die het openbaar gevoelen van onderscheiden zijden aangewezen wordt, en naar men wil door sommigen, uit vreeze dat de uitslag niet aan hunnen wensch mogt beantwoorden, met voordacht zoodanig wordt geleid, dat een aantal kiezers, ter zake van persoonlijken voorkeur, van hun reeds genomen besluit terug mogten komen, zijn deze dan ook, naar het schijnt, in 't algemeen het nog weinig eens op wie hunne keuzen te vestigen. Zoo stelt *l'Union* voor Brussel de heeren *Rouppe, Coghen, Dechamps, de Haerne, Fortamps, van der Beelen* en *Bosquet* voor; *l'Indépendant* wil de heeren *Meeus* en *Rouppe* uitsluiten, *l'Emancipation* de heeren *de Puhon* en *Fr. Basse*, beide kooplieden te dezer stede, en zekeren advokaat *Gendel* gekozen hebben, en heeft de *Courrier* geen woorden genoeg, om de elders afgewezen leden *Delhougne* en *H. de Brouckere* aan te bevelen. Te Luik is de worsteling niet minder, doch bepaalt zich daar meer uitsluitend tusschen de liberalen en de partij, welk den *Courrier de la Meuse* tot orgaan heeft; deze wil de heeren *Raikem, Marcellis, Lamine Bex, de Behr* en *Surdo Stas* tot de vertegenwoordiging geroepen hebben; de kandidaten der liberalen daarentegen zijn de heeren *Delfosse, Ernst, Tielemans*, en de reeds elders verwijderde leden *de Robaulx* en *Fleussu*. Te Gent worden door het *Journal des Flandres* aanbevolen de heeren *Elias d'Huddeghem, Demaisière, Hys Hoys, F. Vergauwen, Dellafaille d'Huysse* en *d'Hane de Potter*; de zoogenaamde patriotten willen voor de beide laatsten de heeren *Coppens* en *Speelman Rooman*. — Te Mons zijn volgens den *Courrier* kandidaten de heeren *Gendebien, Corbisier, de Puydt* en *Lobry*, welken laatsten hij echter wilde verwijderen. De heer *Gendebien* heeft de nederigheid gehad bij een brief, in den *Courrier* geplaatst, de kiezers van Brussel uit te noodigen, op hem hunne keus maar niet te vestigen, daar hij toch zeker was van zijne benoeming te Mons.

— De koning is gisteren van zijn togt naar Diest en Leuven teruggekomen; volgens *l'Emancipation* zal hij zich voor eenige dagen naar Antwerpen begeven.

— *l'Indépendant* bevestigt dat de tusschen Holland en Frankrijk en Engeland gesloten overeenkomst den 21sten door de heeren *Dedel, Talleyrand* en *Palmerston* geteekend is, dat daarbij een onbepaalde wapenstilstand wordt bepaald, tevens het grondgebied *statu quo*, de vrijheid der Schelde en Maastricht; de ratificatien moesten tien dagen na de onderteekening en dus vóór den 1sten Julij uitgewisseld zijn.

— De eerste daad van den heer *Goblet*, als minister ad interim van het departement van oorlog is geweest, zich-zelven op den oorlogsvoet te plaatsen, ten einde eene verhooging van traktement te trekken, terwijl de generaal drie weken te voren door den generaal *Evain* op den voet van vrede was gebragt. Wij zijn verlangend te weten, of de generaal *Evain* bij zijne terugkomst den heer *Goblet* zijn traktement op den voet van oorlog zal laten blijven trekken. (*Courrier.*)

— Naar *l'Indépendant*, op geloof van een brief, van versche dagteekening en zoo hij zegt van eene achtenswaardige hand geschreven, meldt, zouden er te Saarbrück oneenigheden tusschen het pruissisch garnizoen en de inwoners ontstaan en van eene vechtpartij gevolgd zijn, waarbij eenige militairen waren gekwetst geworden. De pruissische kommandant en de procureur-generaal hadden zich te dezer zake naar Trier begeven.

— Eenige studenten van de duitsche hoogescholen, die ter zake van staatkundige woelingen de universiteit hebben moeten verlaten en uit Duitschland de wijk nemen, zijn alhier te Brussel aangekomen.

— Volgens berigt uit Charleroy zijn nog twee personen, die bij het ongeluk met het stoomvoertuig laatstleden zondag gekwetst waren geworden, aan de gevolgen hunner wonden overleden, zoodat nu reeds vijf personen het slagtoffer van dit ongeluk geworden zijn.

— De zoogenaamde griep heeft zich thans ook te Brussel geopenbaard en reeds een aantal personen aangetast.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 27sten Mei.

Men verhaalt heden, dat het gouvernement dezen morgen depeches uit Konstantinopel zoude ontvangen hebben, welke de belangrijke tijding inhouden, dat de sultan tot den afstand van het district Adana was toegetreden, het definitief vredestractaat door hem onderteekend, en naar Alexandrien ter ratificatie opgezonden. Echter schijnt dit gerucht ter beurze weinig geloof te hebben gevonden. Welke overigens de loop der onderhandelingen zij, begint men vrij algemeen in de overtuiging te deelen, dat ook de Turksche aangelegenheden de goede verstandhouding tusschen de groote mogendheden niet zullen verbreken. Het Russisch kabinet heeft door de laatste mededeelingen, die door den graaf *Pozzo di Borgo* in persoon aan den koning zijn gedaan, zoo zeer van deszelfs belanglooze inzigten doen blijken, dat ook de hoven van Engeland en Frankrijk de gewapende tusschenkomst billijken, en hoogstens geeft men in de dagbladen aan hen, die oude vooroordeelen blijven aankleven, de voldoening, dat nu en dan artikelen geplaatst worden, waaruit men tot een tegenstrijdig belang tusschen deze hoven en dat van Rusland zoude besluiten, en die alzoo de gelegenheid geven tot eene grootspraak, welke de omstandigheden niet veroorloven, dat in praktijk worde gebragt.

— In weerwil van de verandering die het leger zal ondergaan, is men bij het ministerie van oorlog steeds ijverig werkzaam en schijnt inderdaad het voornemen te zijn, om in de omstreken van Lyon, hetzij dan tot oefening, hetzij om op buiten- en binnenlandsche onruststokers het oog te houden, een leger bijeen te trekken, waarover aan den maarschalk *Clausel* waarschijnlijk het bevel zoude worden opgedragen. Naar de westelijke departementen zijn reeds eenige korpsen vertrokken, om aldaar aan de zoogenaamde militaire werken, die vooral in het aanleggen van groote wegen bestaan, mede te arbeiden.

— De fondsen waren heden (27 *Mei*) genoteerd: de 5 pCt. kont. 103,85; op tijd 103,90; de 3 pCt. kont. 79,80; op tijd 80; Nap. renten kont. en op tijd 94; Sp. perpet. kont 78⅝; 3 pCt. 47⅛; Cortes 16.

NEDERLANDEN.

'SGRAVENHAGE, den 30sten Mei.

Naar men verneemt is dezer dagen door Z. M. een besluit genomen de bepaling houdende, dat alle vrijwilligers van het leger, die tot de Administratie der belastingen behooren, uit de militaire dienst zullen worden ontslagen.

— Men verzekert steeds dat Z. M. het leger eerstdaags met een bezoek zal komen vereeren.

— Men schrijft uit Leiden van 28 dezer: » Ook in deze stad heeft eene tentoonstelling plaats, bijzonder in een lokaal op de Breedstraat, van eene uitmuntende schilderij, zijnde eigendom van den heer *Rottiers*, het kasteel van Antwerpen voorstellende, en welks schoonheid en juistheid reeds is bekend gemaakt. De toevloed der inwoners ter bezigtiging van hetzelve is zeer groot en elk een moet toestemmen in den lof welke aan dit werk wordt toegezwaaid.

» Met genoegen hebben wij vernomen, dat onze standgenoot, de dappere matroos *J. J. Robbert* (thans geplaatst aan boord van Z. Ms. wachtschip *Minerva* te Vlissingen) die met gevaar van zijn leven de gevangenschap in Frankrijk is ontvlugt, door eenige heeren studenten met eene kostbare zilveren tabaksdoos is begiftigd geworden. Voor welk geschenk hij gisteren aan de edele gevers zijnen dank is komen betuigen en in de zaal der societeit *Minerva* is toegelaten geworden. In die tabaksdoos vindt men het volgende geschreven: *Hulde aan den wakkeren Leidsche Studenten aan J. J. Robbert*, ... *Nov.* 1831 *te Leiden*, *voor* ... 1832, *bij de belegering der Citadel van Antwerpen.*

— In de Belgische bladen vindt men thans onderscheiden documenten, nadere bijzonderheden behelzende over de jongste te Antwerpen gepleegde buitensporigheden, die overtuigend doen zien dat de militaire autoriteit de hand in deze ongeregeldheden gehad en

en dezelve althans veelmeer begunstigd dan tegengegaan heeft. Onder anderen blijkt het uit een rapport door den commissaris van policie der 2de Sectie, *De Duve*, die mede door het gepeupel mishandeld is, aan den procureur des konings gedaan, dat dezelve te vergeefs zich tot de militaire wachtposten en aan de kasernen om bijstand had gewend; dat toen hij eindelijk een achttal gendarmen te paard bij zich had gekregen en, met de helft daarvan de Meer opgaande, de vereischte sommatien om uit elkander te gaan tegen het volk deed, de menigte als door plotselijken schrik getroffen uit een stoof, maar dat de majoor *de l'Eau*, in uniform, met een tiental Officieren in burgerkleederen bij zich, daarop verscheen en hem commissaris schampere verwijtingen over zijn gedrag deed; terwijl de andere officieren hem voor een orangist uitscholden, stootten en trapten, hetgeen het teeken voor het gemeen was om toe te schieten en den commissaris op de gruwelijkste wijs te mishandelen, die nu alleen het behoud van zijn leven te danken had, door zich zoo goed mogelijk achter de paarden der vier gendarmen te beveiligen, tot dat, na een half uur aan allerlei mishandelingen te zijn blootgesteld geweest, terwijl de omstaande officieren het volk toespraken en aanmoedigden, de majoor *de l'Eau* eindelijk den commissaris in zijne bescherming nam, waarop het gemeen ook dadelijk afliet, en dezelve naar de hoofdwacht werd geleid en daar tot 's morgens gevangen bleef. In een brief, door de beide heeren *Geelhand* in de dagbladen geplaatst, wordt verklaard, dat de personen die hen zoo gruwelijk mishandeld hebben, niet tot het eigenlijk gezegde gemeen behoorden, maar een militaire voorkomen hadden en meer schenen te gehoorzamen aan gegeven bevelen dan toe te geven aan eigen wraakzucht. Het was op bevel van twee der voornaamste uit den hoop geweest, dat men opgehouden had hen te mishandelen; op de markt wilde men hen naar de hoofdwacht leiden en onder weg hoorden zij gestadig het geschreeuw: *Leven de Marintjes! wij hebben het gedaan!* De heer *E. J. Geelhand* had niet minder dan 23 wonden en kneuzingen bekomen.

— In de Bataviasche couranten tot den 24 november ll. vindt men wederom gunstige rapporten van de jongst afgeloopen operatien ter westkust van Sumatra, die de verovering van de IV en XII kottas, de schoone Andalesche landen, ten gevolge hebben gehad. Op den 9den september te voren was namelijk een gedeelte onzer magt, bestaande uit 250 bajonetten, 2 handmortieren, benevens 40 man barissans, onder bevel van den luitenant-kolonel *Vermeulen Krieger* op de vijandelijke linie der XII kottas aangerukt. De eerste vijandelijke versterking, welke slechts een zeer kleinen steilen doortogt opleverde, was na een half uur stijgens beklommen en vermeesterd. Hierop volgde een gevecht met 4 à 5000 Padries, die een groot plein bedekten in alle rigtingen doorsneden. De vijanden betoonden bij deze gelegenheid veel onverschrokkenheid en verdedigden hardnekkiglijk hunne verschansingen, zoodat het den onzen, eerst na een gevecht van drie uren en nadat de vijand een aantal dooden en gekwetsten had bekomen, gelukte de overwinning te behalen, hetwelk de overkomst van verscheiden vijandelijke opperhoofden ten gevolge had.

De officieren, welke onder het bevel van den overste *Vermeulen Krieger* deze expeditie hebben uitgemaakt, zijn de kapiteins *de Quay* en *Gennet*, de eerste luitenants *Berk van Lith* en *de Witte van Haemstede*, de tweede luitenants *Wille*, *Helbach*, *van der Weiden* en *Bouwman*, de officier van gezondheid der 2de klasse *Kirst* en de inlandsche luitenant *Mondro Sodryo*. Allen, zoo mede de adjudant-onderofficier *Logeman*, worden met veel lof vermeld en ook het gedrag der troepen bijzonder geprezen; hebbende de eerste luitenant *de Witte van Haemstede* het eerste de vijandelijke verschansing beklommen en in dapperheid uitgemunt.

De vijand moet een aanzienlijk getal dooden en gewonden hebben gehad, terwijl van onze zijde slechts twee, namelijk de europesche jager *Buch* en de inlandsche jager *Tene*, gesneuveld en acht, waarvan eenige gevaarlijk, gewond zijn. Hoezeer wij onder de laatste met leedwezen moeten vermelden den kommandant der expeditie, den dapperen luitenant-kolonel *Vermeulen Krieger*, die reeds zoo dikwerf bewijzen van zijn moed en beleid gegeven heeft, zoo is het ons echter hoogst aangenaam, daarbij te kunnen voegen, dat er, volgens de rapporten, alle hoop is, dat hij van zijne beide wonden spoedig zal herstellen.

Latere berigten, loopende tot 30 september, zijn omtrent den staat van zaken even gunstig. Steeds kwamen er kampongshoofden zich onderwerpen, en de kapitein *de Quay* vond overal bij de bevolking de meesten blijken van welgezindheid en vertrouwen.

'S GRAVENHAGE, den 29sten Mei.

Heden is alhier de vijftiende synodale vergadering van de Evangelisch Luthersche kerk in het koningrijk der Nederlanden, door Z. Exc. den minister van staat belast met de generale directie van de Hervormde en andere Eerediensten, geopend. Het presidium is door den weleerw. heer Ds. *J. Dekker Zimmerman*, van Utrecht, tijdelijk waargenomen; hebbende als vice-president gefungeerd, de weleerw. heer *J. C. A. Sarder*, van Haarlem.

— De Tweede kamer der Staten-Generaal heeft heden hare werkzaamheden kunnen hervatten, als zijnde er juist het vereischte aantal leden aanwezig. De voorzitter heeft aan dezelve te kennen gegeven berigt te hebben ontvangen van het overlijden van het waardig medelid, den heer *van Foreest*, en aan mevrouw de douairiere een brief van rouwbeklag en deelneming in dit smartelijk verlies te hebben geschreven.

De heeren *van Randwijck*, *Dedel*, *Beelaerts*, *van Alphen* en *van Wickevoort Crommelin* hebben bij missives der kamer onderderrigt, dat zij door ongesteldheid, of andere omstandigheden, belet worden de zittingen der kamer bij te wonen; lijdende de heer *van Alphen* aan de podagra.

Is ontvangen eene koninklijke boodschap ten geleide van een ontwerp, strekkende tot verdere beschikbaarstelling der gelden, toegestaan bij de wet van 22 November 1832, voor de buitengewone behoeften van 1833, die het gevolg zijn van de voortduring van den tegenwoordigen staatkundigen toestand van ons rijk. Dezelve worden vereischt, omdat, gelijk in de memorie van toelichting, welke het ontwerp van wet vergezelt, wordt gezegd, bij de nadering van het tijdstip, waarop de toegestane gelden verbruikt zijn, — zonder dat er afdoende gronden zijn om het ophouden der buitengewone uitgaven voor deze departementen alsdan te kunnen verwachten, gelijk mede bij den ophanden zijnde vervaltijd van een half jaar rente van de nationale schuld met 1° Julij, zonder dat er bepaald uitzigt is, dat de voldoening van een deel derzelve, reeds dadelijk elders zal plaats hebben, — het noodzakelijk wordt geacht maatregelen te nemen, om onzen staat van verdediging te handhaven, en om ons krediet, door de regelmatige voldoening der renten, weder te bevestigen. Te dien einde strekt het voorgedragen ontwerp, waarbij wordt voorgesteld, om van de nog overige helft der sommen voor de departementen van Oorlog en Marine *twee derde* gedeelten beschikbaar te stellen, waardoor in hunne behoeften tot 1° November aanstaande zal voorzien zijn, en voor dat van Financien *de helft* van de geheele nog onbeschikbaar liggende gelden, voor de rentebetaling der nationale schuld bestemd.

De twee navolgende artikelen worden derhalve aan de kamer voorgedragen:

Art. 1. Behalve de sommen, voorloopig beschikbaar gesteld bij het tweede art. der wet van 22 Nov. 1832 (Staatsblad n°. 53), op die, waarvan de begrooting bij het eerste artikel van dezelve wet is aangenomen, tot voorziening in de uitgaven, welke het gevolg kunnen zijn van den voortdurenden staat van oorlog in het jaar 1833, worden nog beschikbaar gesteld:

Op het 8ste hoofdstuk	van Marine,	*f*	1,144,548.96.
» » 9de »	van Financien,	-	5,032,258.07.
» » 10des »	van Oorlog,	-	10,581,366.66.

En dus te zamen de som van zestien millioenen zeven honderd acht-en-vijftig duizend drie-en zeventig gulden negen-en-zestig cents.

Art. 2. Bij het wegvallen der omstandigheden, ter oorzake van welke de kredieten, in het voorgaande artikel vermeld, worden beschikbaar gesteld, zal over het gedeelte derzelve, waarvan alsdan nog geen gebruik zal zijn gemaakt, niet anders dan ten gevolge van nieuwe wettelijke bepalingen kunnen worden beschikt.

Ten slotte der memorie van toelichting wordt gezegd, dat de middelen tot dekking der gevraagde kredieten aanwezig zijn, ten gevolge van de deelnemingen in den vrijwilligen maatregel, genomen volgens het eerste gedeelte van de wet van den 22 November 1832 (Staatsblad n°. 54).

Het ontwerp met de daarbij gevoegde stukken zal aan de afdeelingen, in October zamengesteld, worden gezonden.

(Indien dit ontwerp mogt worden aangenomen, dan zullen nog, voor de twee laatste maanden van dit jaar, beschikbaar zijn de navolgende gelden:

Voor Marine	*f*	572,274.47.
Voor Financien	-	5,032,258.06.
En voor Oorlog	-	5,290,683.84.
Mitsdien te zamen	*f*	10,895,215.87.)

Wordt nog gelezen eene koninklijke boodschap, waarbij Z. M. verklaart zich wederom in de gelegenheid te vinden aan de vergadering ter overweging te doen toekomen zeven ontwerpen van wet, houdende herziening der titels, thans uitmakende het vierde boek des burgerlijken wetboeks. Dezelve gaan vergezeld van eene memorie tot toelichting der daarbij voorgedragene bepalingen. Deze stukken zullen in de afdeelingen worden onderzocht.

Bij eene andere koninklijke boodschap wordt, naar luid van art. 50 der nog bestaande grondwet, aan de kamer de overeenkomst medegedeeld, welke tusschen onze regering en die van het prinsdom Schaumburg Lippe gesloten is.

Is ingekomen eene memorie van suiker-raffinadeurs van Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht, houdende bedenkingen tegen de laatste redactie van de wet op de suiker. Dezelve zal, even eens als petitien uit Groningen, Noord-Braband en Leiden, bezwaren voordragende tegen de toepassing van het kadaster en de wetten op het personeel en de zeep, aan de daartoe bestemde commissie worden verzonden.

Zijn ontvangen negentien kennisgevingen der eerste kamer, waarbij wordt te kennen gegeven, dat zij zich met de zeventien ontwerpen van wet tot wijziging van het tweede boek van het burgerlijk wetboek, als ook met de ontwerpen van wet op het gemaal en het personeel, heeft vereenigd.

Aan de kamer is van onderscheidene zijden thans toegezonden wer- en hulde gedaan, en onder anderen waren het: *Herinneringen uit Japan, van Hendrik Doeff; over den invloed van Nederland op Europa; Annales Academiae Groninganae* 1828–29; *Register op de Nederlandsche Staats-Courant*, jaargang 1832: alle welke werken in de boekerij zullen worden geplaatst.

De zitting is daarna voor eenen onbepaalden tijd gescheiden.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 2 sten Mei.

De *Oostenrijksche Beobachter* van den 21sten dezer deelt berigten uit Konstantinopel mede van den 8sten mei, door buitengewone gelegenheid ontvangen, en van den navolgenden inhoud: » Op den 4den dezer heeft de Sultan tot het dringend verzoek van *Ibrahim*-bassa, om hem het bestuur van het district Adana op te dragen, zijne toestemming gegeven, en dezelve naar Kiutahia overgezonden. Dit district wordt onder den naam eener pacht (Muhassilik) aan de overige provintien, die *Mehemed*-ali zijn afgestaan, toegevoegd. Graaf *Orloff* is op den 5den mei te Bujukdere aan wal gestapt. Hij bekleedt het karakter van buitengewoon gezant bij den Sultan, en de Russische hulptroepen zijn dadelijk onder zijn bevel gesteld. De Engelsche gezant lord *Ponsonby* is insgelijks albier aangekomen.

Het schijnt dat deze belangrijke tijding op den 19den mei door eenen buitengewonen koerier bij de Fransche legatie te Weenen is aangebragt, en dat door dezelfde gelegenheid ook bijzondere berigten zijn ontvangen, waarvan de *Augsburgsche Zeitung* de volgende mededeelt:

» In den morgen van den 4den dezer ontving de seraskier van Konjah het berigt, dat *Ibrahim* bassa zich weinig geneigd toonde, om aan het verlangen van den Sultan te voldoen, en eenen gevolmagtigde naar Konstantinopel te zenden, dat hij integendeel zoodanige toebereidselen maakte, welke deden vermoeden dat de vijandelijkheden weldra zouden hervat worden, en men zich tot eenen hevigen strijd moest bereid houden, indien niet spoedig eene overeenkomst werd getroffen. Nog denzelfden dag ontving de Porte depeches van Vorst *Milosch*, welke de ontrustendste berigten over den opstand in Bosnien inhielden, en zelfs den toestand van Servien als hoogstgevaarlijk afschilderden, indien men van buiten op geene ondersteuning mogt rekenen. Dringend verzocht hij, dat de Porte hem zelven te hulp mogt komen, of toelaten dat hij die van elders zocht te verkrijgen. In dezen benaauwden toestand meende de Sultan om den vrede met *Mehemed* ali te sluiten, eene laatste opoffering te moeten doen. Hij zond dus in den avond van den 4den een tartaar naar *Ibrahim*-bassa, om aan dezen te kennen te geven, dat zijne aanspraak op het district Adana in den keizerlijken raad, in zoo verre werd toegestemd, dat hij bereid was dit district aan *Mehemed*-ali in erfelijken pacht af te staan, onder voorwaarde dat men jaarlijks daarvoor eene schatting zoude betalen. De vraag is nu, of *Ibrahim*-Bassa met deze nieuwe inschikkelijkheid te vreden zal zijn, dan wel ten aanzien der schatting eenig bezwaar zal maken. Is het laatste niet het geval dan kan men de vrede voor gesloten houden, terwijl anders de vijandelijkheden waarschijnlijk zullen hervat worden, daar graaf *Orloff* den [illegible] dezer alhier aankwam, en onmiddellijk een gehoor bij den Sultan verlangde, om dezen de bedoelingen van den Keizer mondeling open te leggen. Graaf *Orloff* is van de uitgestrekste volmagt voorzien, en de zee- en landmagt staan onder zijne bevelen. Het Russisch kabinet heeft bereids groote opofferingen gedaan, om de Porte uit haren benaauwden toestand te redden; het zal dus te St. Petersburg [illegible] de Russische gezant [illegible] ten twaalf [illegible] de Sultan [illegible] zeer van zijne [illegible] komst [illegible] om den vreede ten koste van eenen zoo duren afstand te koopen. In alle geval blijven de Russische troepen te Scutari vereenigd, tot dat *Ibrahim*-bassa den terugtogt heeft aangenomen, en de vrede is onderteekend. De admiraal *Roussin* schijnt over deze wending die de zaken hebben genomen zeer te vreden. Intusschen bevindt men zich hier in ingewikkelde en moeijelijke omstandigheden. De vrede die thans zoude gesloten worden, staat nagenoeg met het doodvonnis der Porte gelijk. Zij kan voortaan slechts onder Russischen of Egyptischen invloed blijven bestaan, en beide staten leggen er zich op toe, om vooral hunnen handel ten koste hunner zwakkere naburen uit te breiden; voor het evenwigt van Europa is de Porte verloren, en alle pogingen, om haar op nieuw een onafhankelijk bestuur te verschaffen, zullen wel vruchteloos zijn."

De berigten van de [illegible] grenzen stellen inderdaad den toestand van Bosnien [illegible] voor. De [illegible] die geheel van het [illegible] zijn, [illegible] onderscheidene versterkte en wel verdedigde plaatsen [illegible] en daardoor de bevolking vertrouwen ingeboezemd, zoo dat alle die in staat zijn de wapenen te dragen zich aan hen hebben aangesloten, en zij reeds het plan ontworpen hebben, om eenen inval in Albanien te doen, en aldaar de vaan des oproers te planten, voor dat de Porte de middelen heeft om hen tegen te gaan.

— De landraad der Beijersche Rijnkreits heeft, even als in vorige jaren, ook in hare laatste vergadering eenige bezwaren tegen het bestuur ingebragt en dezelve in het protocol harer zitting doen opnemen. Daaronder vindt men de volgende: 1°. dat het zeer verontrustend voor de ingezetenen van den Rijnkreits is, dat de meerderheid der leden van het hof van appel te Tweebrugge, door bevordering of verplaatsing naar elders zijn overgebragt, en hunne plaatsen zijn vervuld door personen, uit andere provincien afkomstig, waarvan men moet vermoeden, dat zij de wetten in den Rijnkreits noch theoretisch noch praktisch naauwkeurig hebben leeren kennen; waarom de landraad den wensch te kennen geeft, dat de koning zeer spoedig hierin naar behooren zal voorzien; 2°. dat men weldra eene nieuwe wet op de drukpers verlangt te verkrijgen, om langs dien weg de hatelijke, in alle opzigten nadeelige, en tot willekeur aanleiding gevende censuur te zien ophouden; 3°. dat men protesteert tegen de afkeuring, die van wege den koning tegen de uitdrukkingen des landraads over het verbod om aan het feest te Hambach deel te nemen, zijn gebruikt. Deze zonderlinge bezwaren, die van den openbaren geest getuigen, zijn in het afscheid van den landdag niet met gepaste ernst teregtgewezen.

Engelsche Dagbladen.

Onder den invloed van verderfelijke wetten, en bepaaldelijk door het drukkende van zware belastingen, zijn de Engelsche dagbladen op eene ontzettende wijze ontaard, en is de dagelijksche drukpers, die zoo veel aan het algemeen welzijn kan toebrengen, eene eenvoudige handelspeculatie geworden. De zoogenaamde *Taxes on knowledge*, de belastingen voor het zegel en het papier, zijn tot zulk eene hoogte geklommen, dat alleen speculanten of handelsgezelschappen in staat zijn in alle de kosten van een dagblad te voorzien, en alle overige, ook met meerdere talenten, worden uitgesloten. Men verbindt zich, tot de uitgave van een dagblad om geld, en veel geld, te winnen, en de beginselen die men voorstaat zijn alzoo niet anders dan hulpmiddelen, om tot dit doel te geraken. Een der meest bekende dagbladen in geheel Europa is voorzeker de *Times*, wiens tegenwoordig radikalismus des te meer bevreemden moet, wanneer men weet dat hetzelve onder denzelfden eigenaar, en met dezelfde redactie vroeger de partij der Tories was toegedaan, den haat tegen Frankrijk en eenen afkeer voor alle liberale grondbeginselen predikte. Toen Lord *Wellington* zich in Spanje bevond, [illegible] de *Times* [illegible] met de [illegible] natie dat dezelve hare schatten ter zijner beschikking [illegible] stellen. Men bezwoer het volk, bij alles wat dierbaar was, dat men het ministerie zoude ondersteunen, en bevorderde dus die ontzettende uitgaven die Engeland op den rand des verderfs hebben gebragt. Thans verheft zich hetzelve dagblad tegen [illegible] ten, en stookt het omwentelingsvuur aan, dat weldra de geheele maatschappij in vlam zal zetten! Deze merkbare verandering bewijst dat de *Times* geene beginselen heeft en [illegible] is, om de openbare meening gade te slaan, zich onpartijdig te houden, tot dezelve eene zekere rigting heeft genomen, en zich dan aan het hoofd der beweging te stellen, even of het dit dagblad ware dat de openbare aangelegenheden bestuurt. Hierdoor het geheim dat de *Times* zoo veel opgang heeft doen maken. Men zou door bijzonderheden van dit overleg menig voorbeeld kunnen aanhalen, het volgende zij genoeg:

— Toen de strijd over de emancipatie der katholieken [illegible] over dit onderwerp, doch konden tot geen ander besluit komen, dan dat men vooreerst slechts tweemalen per week, en zeer behoedzaam het een en ander over de emancipatie zoude plaatsen. De hoofdredacteur, de Heer *Barnes*, vertrok vervolgens naar Ierland, onderzocht daar den staat van zaken, bemerkte al spoedig dat de partij der katholieken de overhand zoude behouden, en schreef in dien geest aan de eigenaars. Nu werden alle krachten ingespannen, en binnen korten tijd scheen de *Times* juist den weg te hebben gebaand. Zoodanig is in het algemeen het overleg van alle dagbladen, welke eenigen invloed willen verkrijgen. Zij gelijken naar de scheermessen van den satyricus *Petrus* [illegible] gemaakt werden om te snijden, maar om verkocht te worden. Het debiet van een dagblad is het eenige doel dat zich de eigenaars voorstellen. Heden [illegible] en na twee dagen [illegible] vergeten, doch ook de [illegible] geen spoor na. Bij de redactie komt het [illegible] op geen bewustheid van waarheid aan. Zoodra een berigt de partij, die hetzelve voorstaat, gunstig is, wordt het den lezers voor opregt medegedeeld, blijkt het later valsch te zijn,

wordt het verder tegengesproken, doch heeft intusschen reeds zijne werking gedaan, omdat de beide artikelen meestal verschillende lezers vinden. Vooral late men zich niet verblinden, wanneer de Engelsche dagbladen soms eene regtvaardige zaak schijnen te ondersteunen. De *Times* is de eerste geweest die de willekeurige maatregelen tegen de Koningin *Carolina* heeft afgekeurd, en echter leert ons een nader onderzoek dat zulks een louter toeval mag genoemd worden.

Toen de koningin te Dover geland was, wist men niet of het volk zich al dan niet in haar voordeel zoude verklaren. De heer *Burnes* werd ook thans op verkenning uitgezonden, vond de menigte tegen de koningin ingenomen, en schreef aan de uitgevers, dat het onmogelijk zoude zijn hare verlorene zaak te verdedigen. Na een verblijf van weinige dagen in Frankrijk keerde hij echter terug, vond dat de stemming der gemoederen geheel veranderd was, en dadelijk zag men in de *Times* eene plegtige opdragt aan de natie gerigt, en alle welsprekendheid in het belang der koningin aangewend. Zonder de ondersteuning der *Times* was het haar nimmer gelukt het ministerie te trotseren.

Indien wij in 't algemeen de dagbladen vrij naauwkeuriger gadeslaan, vinden wij het overtuigendst bewijs dat dezelve geene beginselen hebben. Zoo kan men b.v. een bekend persoon aanwijzen, die te gelijkertijd eigenaar van vier dagbladen is, in geheel verschillende kleur geschreven. Een ander die alle zijne medebroeders overtreft geeft uit: *the United Service Journal*, dat steeds de partij des [illegible] was toegedaan; het *Monthly Magazine*, dat tot de radikalen behoort; de *Sunday Times* die de beginselen der whigs verdedigt, *the Litterary Gazette*, een handelsblad en eindelijk *the Court Journal*, dat als een weerhaan met alle winden draait.

Er zijn dagbladen die zich als bij voorkeur met de zedelooste onderwerpen bezig houden.

The Observer en *Bills Life* in Londen, worden voornamelijk voor liefhebbers van het boksen en het spel geschreven, voor hen die men gewoon is de helden van den *Ring and Rasen* te noemen. En nu moet men weten tot welke klasse in de maatschappij deze helden behooren. Wanneer twee boksers eenen strijd zullen wagen, maakt men vooraf eene beurs voor den overwinnaar. De omstanders sluiten zich aan deze weddingschap aan, en aldus wordt de bepaalde som meermalen verdubbeld. Opdat het hier vooral niet aan zoude ontbreken, zijn er immer eenige personen gereed om daartoe het voorbeeld te geven; deze worden van de middelen voorzien door de herbergiers en kroeghouders, waar men gewoon is bijeen te komen, en die zulks gerust kunnen wagen, daar beide partijen toch immer den prijs der overwinning bij hen komen verteren. De kunst van het boksen zou voorzeker binnen kort vergeten worden, indien dezelve dus niet door eenige gaauwdieven, en door twee of drie dagbladen werd ondersteund.

Intusschen moet men erkennen, dat indien de dagbladen eene nadeelige strekking hebben, zulks voornamelijk aan het publiek is te wijten: De drukpers, even als het tooneel, is slechts de weerklank der openbare meening, en ten deze onderscheiden zich de hoogere klassen niet in hun voordeel, daar de zondagsbladen die slechts voor de middelklasse worden geschreven, in eenen zedelijken [illegible] meestal oneindig beter zijn, dan die welke dagelijks uitkomen.

Een dezer zondagsbladen *The Weekly Dispatch* telt niet minder dan 33,350 geabonneerden, het grootste getal voorzeker dat in Europa bekend is. *The Times* heeft er slechts 15,300. Het *Court Journal* telt van alle dag- of weekbladen de minste lezers. Echter [illegible] is men gewoon het getal der geabonneerden naar dat der zegels, die [illegible] dagblad gebruikt worden, af te meten; want onderscheidene uitgevers nemen steeds meer zegel dan zij noodig hebben, en verkoopen de overblijvende met een gering verlies aan de provinciale dagbladen, om zich langs dien weg den schijn te geven dat zij eene aanmerkelijk debiet hebben.

Wat de innerlijke waarde der meest bekende dagbladen betreft, onderscheidt zich de *Morning Chronicle* door welberedeneerde artikelen, [illegible], doch de tegenwoordige redactie is niet in staat dit blad, dat vroeger zoo veel opgang maakte, op dezelfde hoogte terug te brengen, wil de uitgevers zich aan de algemeene associatie tot het bekomen van buitenlandsche nieuwstijdingen onttrokken hebben, en dus hunne berigten veelal te laat ontvangen. De redactie der *Globe* is minder diep denkend [illegible] vol vuur voor [illegible] wezenlijke kennis, slechts in eenen behendigen woordenstrijd zijn voordeel zoekt.

Getrouwd:

J. A. VAN DER BURGH

en

A. [illegible] AL MATAK.

[illegible]

---

* * W. P. DE C. V R U G T, Hof-Kamerzanger van Z. M.
* den Koning, thans op deszelfs terugreize uit Duitschland, zal het genoegen hebben, om op aanstaanden Dingsdag den [illegible] Junij 1833, des avonds ten 7 ure, in de Zaal van het [illegible] te *'s Hertogenbosch*, een V O C A A L en I N S T R U M E N T A A L *C O N C E R T* te geven, voor hetwelk de Toegangs-Kaartjes à *één Gulden vijftig Cents*, (*f* 1,50) van heden af verkrijgbaar zijn bij de Boekhandelaars H. P A L I E R & Z O O N te *'s Hertogenbosch*, alsmede in het Logement *den Gouden Leeuw* aldaar.

De uit te voeren Stukken zullen nader worden bekend gemaakt.

---

* * De Notaris A. W. D E K L E R C K, residerende te *Ou-*
* *denbosch*, zal, op Woensdag den 22sten Mei 1833, ten huize van E. V A N R O S E N D A A L, in *de Vrachtkar* aldaar, publiek veilen en op Woensdag den 5den Junij 1833, des namiddags ten 3 uren finaal Verkoopen: ten huize van Mejufvr. M A R I A D E W I J S.

1°. Een extra schoone B I E R B R O U W E R IJ, genaamd: *het Gekroond Hart*, met alle hare Toebehooren, als: *twee* Koperen Brouwketels, Werk- en Geilkuipen, Koelbakken, Garstbakken, enz., enz., al hetgeen wat tot een complete Brouwerij en Mouterij behoort.

2°. De daarbij behoorende extra schoone H U I Z I N G E; voorzien van uitmuntende Beneden- en Boven-Kamers, Keuken, Droog- en andere Zolders, groote Kelders, Regenbak en Welput, groote Schuur, waarin een extra Paarden-ros-Moutmolen, met Pakhuis tot berging voor Bier, Stalling, Bergplaatsen voor Granen, voorts Tuin, groote Besloten Werf, waarop eene schoone Brouwput, en verdere Erve, groot 15 roeden 30 ellen.

Voorts een perceel W E I D E, achter den eersten koop gelegen, groot 1 bunder, 15 roeden, 50 ellen.

Nader onderrigt te bekomen bij den Heere H. P. V A N D E R D R I E S, te *Oudenbosch*.

---

* * De ondergeteekende Wm. P I E T E R S E, gepatenteerd
* Commissionair te *Goes*, op de Beeste Mark, adverteert, dat bij hem genoegzaam voorhanden en verkrijgbaar zijn P L A A T S V E R V A N G E R S voor de Nationale Militie en Schutterijen, kunnende des verkiezende voor de aanstaande Ligting der Schutterijen van heden af aan accorderen op een Soliede voorwaarde. Informatien zijn te bekomen te *'s Bosch* bij de Laat in de *Zwaan*, te *Rosendaal* bij den Heer Notaris Bacx, te *Tilburg* in den Engel bij de Weduwe van Roessel en te *Rotterdam* bij M. van der Horst op de Vlasmark, te *Breda* bij den Heer Noijens in de Zwaan, te *Wouw* bij den Heer Notaris J. C. de Bosson. Verhuurt ook alle soorten van Rijtuigen en Paarden onder belofte van een prompte en solide bediening.

W. P I E T E R S E,
Gepat. Commissionair.

---

* * Bij F. J. W E IJ G A N D, geographische Kaart-, Prent-
* en Muzijkhandelaar te *'s Hage*, zijn gegraveerd, gedrukt en uitgegeven en bij de Boekhandelaars B R O E S E & C O M P., verkrijgbaar gesteld:

I. N I E U W E H A N D - A T L A S, ten dienste der Scholen, tot onderwijs der Aardrijkskunde, naar de nieuwste bepalingen en laatste ontdekkingen ontworpen, zamengesteld door *Lapie*, in 26 gekleurde kaarten, in cartonnenband. . . . . *f* 10,50.

II. C A R T E D E L A P A L E S T I N E, pour servir à l'intelligence des saintes Ecritures et particulièrement à l'histoire de notre seigneur *Jezus-Christ* adoptée par le conseil royal de l'Instruction publique, pour l'usage des colléges royaux et autres établissemens, dressée par *A. H. Dufour*, une grande feuille . . . . » 5,00.

III. N O U V E L L E C A R T E de la province de *Brabant Septentrional* et de celle de *Zelande*, indiquant les territoires méridionales de la Hollande, depuis la Mer du Nord, jusqu'aux confins de la Prusse. . . . . » 1,50.

La même imprimé sur toile, en étui. . . . . » 2,50.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

WOENSDAG, *den 29sten Mei.*

NEDERLANDEN. pCt.	*laagste koers.*	*hoogste koers.*	*koers 4½ ure.*
Werkel. schuld 2½	47 [illegible]	48 [illegible]	47 [illegible]
Dito dito 5	87 [illegible]	88 [illegible]	88-
Uitgestelde dito . . .	1 [illegible]	1 [illegible]	1 [illegible]
Kansbill. dito	22 [illegible]	22 [illegible]	22 [illegible]
Amort.-Syndic. 4½	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Dito dito . 3½	68 [illegible]	68 [illegible]	68 [illegible]
Schatkistbiljett. 6	100 [illegible]	101	
Oorlogslasten. . 5	98 [illegible]	99	98 [illegible]
Leening 1831. . 6	[illegible]		
Handel-Maatsch. [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
FRANKRIJK.			
Inschr. Grooth. 3	80 [illegible]		
ENGELAND.			
Dito per 18 Mei. 3			
SPANJE.			
Certificat. Amst. 5	70 [illegible]	71 [illegible]	70 [illegible]
Dito *f* 1000 . . . 3	46 [illegible]	46 [illegible]	46 [illegible]
Uitges. 3 pc. Sch. 5	14 [illegible]	14 [illegible]	14 [illegible]
Cert. Bons. holl. 5			
NAPELS.			
Certificat. *L & B* 5			
Dito *Falc. & C.* 5			
Leen. Rothsch. R. 5			
RUSLAND.			
Obl. *Hope* 1798 . 5	98 [illegible]	99	99
Dito dito 1828/29 . 5	99 [illegible]	100	100

pCt.	*laagste koers.*	*hoogste koers.*	*koers 4½ ure.*
Cert. dito 1831 . 5	89 [illegible]		
Obl. te Londen. 5	95 [illegible]		
Certif. te Hamb. 5			
Inschrijv. Assig. 6	[illegible]	65	66
Certificat. dito. 6			
[illegible]			
Aand. Loot. fl. 300.	403 [illegible]		
PRUISSEN.			
[illegible] dito R. 30. 4	94 [illegible]	94 [illegible]	94 [illegible]
[illegible]			
Dito dito *f* 100.			
Dito dito » 250. 4	409		
Metalliek 5	90 [illegible]	91½	91 [illegible]
Dito Lond. geh. 5			
Dito 2½	49 [illegible]	50	50
Oblig. *Goll & C.* 5	94 [illegible]	94 [illegible]	
Dito 4	80	80 [illegible]	
Cert. Stadsb. dit. 2½			
Weener Bankact. 3			
DENEMARKEN.			
Leening te Lond. 3			
BRAZILIEN.			
Dito *Rotschild.* 5	71	71 [illegible]	71 [illegible]
GRIEKSCHE.			
Dito te Londen. 5	32 [illegible]	37 [illegible]	

Te Breda, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.